

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Kansallinen HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä

Loppuraportti

Pilari 4, Investointi 3, Liite 5

RRP-projekti

3.12.2025

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Asiakirjan tiedot

Asiakirja sisältää loppuraportin seuraavien projektien osalta (projektien nimet ja numerot sopimusliitteessä)	Kansallinen HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä		
Pilari ja investointi, jota loppuraportti koskee	P4/I3		
Sopimuksen Vahva-nro (VN/xxxx/2022)			
Sopimustoimijaorganisaatio	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos		
Laatija / yhteyshenkilö	Marika Kylänen Antti Luoma	Yhteystiedot (pnro ja sposti)	marika.kylanen(at)thl.fi +358 46 9230154

Sisällysluettelo

1 Projektin yhteenveto	5
1.1 Projektille asetetut tavoitteet	5
1.1.1 Mikä on HYTE-toimintamallien arviointi eli Suomen parhaiden käytänteiden portaali?	5
1.1.2 Mikä oli HYTE-toimintamallien arvioinnin RRP-projektin tavoite?	5
1.1.3 Miksi HYTE-toimintamallien arvioinnille lähdettiin kehittämään ICT-ratkaisua RRP-projektissa?	9
1.1.4 Mikä on RRP-projektin merkittävin lisäarvo kansallisesti ja kansainvälisesti?	10
1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset	11
1.2.1 Saavuttamatta ja kesken jääneet tuotokset ja niiden syyt.	13
1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset	13
1.3.1 Kesto ja kustannukset	13
1.3.2 Taustaa etenemiseen ja resurssien käyttöön	13
2 Projektin dokumentointi	15
2.1 Projektitiimi	15
2.1.1 Etenemis- ja tuotossuunnitelma	15
2.1.2 Hyväksytyt lopputuotokset	16
2.1.3 RRP-projektin riskienhallinta	18
2.1.4 Pysyvän palvelun riskienhallinta	18
2.1.5 Raportointi	19
3 Projektin hyödyt suhteessa Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteisiin	19
4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet	20
5 Liitteet: HYTE-toimintamallien arvioinnin ICT-ratkaisusta kuvia	21
5.1 Arviointijärjestelmä (edellyttää rekisteröintiä)	21
5.1.1 Arviointien toimitusjärjestelmä	21
5.1.2 Toimintamallien edustajien järjestelmä	21
5.1.3 Arvioitsijoiden järjestelmä	23

5.2	Julkaisusarja (kaikille avoin)	23
5.2.1	HYTE-toimintamalli-julkaisusarja Julkarissa.....	23
5.2.2	Arviointiraportti.....	24
5.3	Verkkopalvelu (kaikille avoin).....	24
5.3.1	Tietoa HYTE-toimintamallien arvioinnista	24
5.3.2	Tieteellisesti vertaisarvioitujen menetelmien omat verkkosivut.....	25
5.4	Haku- ja vertailupalvelu (kaikille avoin)	25
5.4.1	Etusivu.....	25
5.4.2	Laadullinen vertailu.....	26
5.4.3	Määrällinen vertailu.....	27
5.4.4	Vertailu karttapalvelussa.....	28

1 Projektin yhteenveto

1.1 Projektille asetetut tavoitteet

1.1.1 Mikä on HYTE-toimintamallien arviointi eli Suomen parhaiden käytänteiden portaali?

Hyvinvointia ja terveyttä edistävien (HYTE) toimintamallien arviointi eli Suomen parhaiden käytänteiden portaali (lyh. FinBPP, Finnish Best Practice Portal, lyh. HYTE-arviointi) on suuresti odotettu kansallinen arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimija. Palvelu tuottaa yhteismitallista ja tieteellisesti vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseksi. Päättäjillä ja asiantuntijoilla on suuri tarve saada arvioitua tietoa mikä menetelmä on vaikuttava, mikä ei ja miksi. Tietoa tarvitaan vaikuttavuusperusteisen ohjauksen tueksi ja resurssien optimaaliseksi kohdentamiseksi. HYTE-toimintamallien arviointi on THL:n pysyvää toimintaa. Palvelusta on puuttunut ICT-ratkaisu, joka tukisi näyttöön perustuvaa strategista johtamista ja tiedolla johtamista kunnissa, hyvinvointialueilla ja ministeriöissä.

1.1.2 Mikä oli HYTE-toimintamallien arvioinnin RRP-projektin tavoite?

RRP-projektin "Kansallinen HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä" tarkoituksena oli kehittää ICT-ratkaisu HYTE-toimintamallien arvioinnille. Tavoitteena oli, että HYTE-toimintamallien arvioinnin uudessa tietojärjestelmässä voi a) kuvata, b) arvioida, c) julkaista ja d) vertailla yhteismitallisesti näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta ja e) tehdä tieteelliseen tietoon perustuvia suosituksia vaikuttavista menetelmistä (ks. Kuvio 1).

RRP-projektin tuloksena HYTE-toimintamallien arviointi siirtyy manuaalisesta digitaaliseksi, mikä mahdollistaa palvelun kustannusvaikuttavuuden lisäämisen. Jatkossa pystytään vastaamaan paremmin päättäjien ja asiantuntijoiden strategisen johtamisen ja tiedolla johtamisen tarpeisiin kunnissa, hyvinvointialueilla ja ministeriöissä. Tietojärjestelmä on itsenäinen, laaja ja moniulotteinen kokonaisuus. Se on kehitetty avoimen lähdekoodin järjestelmäksi, jota on mahdollista skaalata myös kansainvälisesti.

HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmää ja haku- ja vertailupalvelua voidaan jatkossa hyödyntää näyttöön perustuvien menetelmien tieteellisen vertaisarvioinnin lisäksi myös laajojen hankkeiden ja ohjelmien arviointiin, jotka liittyvät hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämisen palveluihin, sekä sosiaali- ja terveystieteisiin. Tällä hetkellä Suomesta puuttuu myös palvelu, johon eri ministeriöt

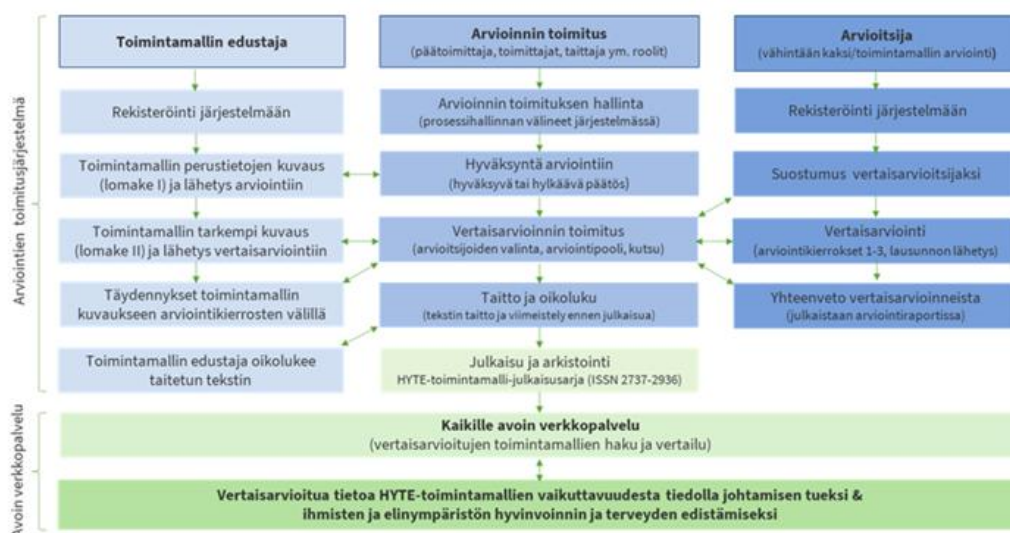
kokoisivat tietoa laajoista ohjelmista ja hankkeista, joita on rahoitettu. Strateginen johtaminen ja tiedolla johtaminen on kansallisella tasolla haasteellista.

Näin ministeriöt saivat kootusti yhteismitallista, vertaisarvioitua ja vertailukelpoista tietoa pitkällä aikavälillä mihin, miksi ja miten ja kuinka paljon rahoitusta käytetään laajoissa hankkeissa ja ohjelmissa. Samalla saataisiin kootusti tietoa pitkältä aikaväliltä, mihin rahoitusta on kohdennettu eri vuosina ja mihin rahoitus on kohdistunut maantieteellisesti. HYTE-toimintamallien arvioinnin uusi arviointijärjestelmä ja haku- ja vertailupalvelu vastaa myös tähän tarpeeseen ja helpottaisi merkittävästi kansallista strategista johtamista ja resurssien kohdentamista.

Jatkossa kaikki laajat hankkeet ja näyttöön perustuvat menetelmät olisi hyvä kiinnittää systemaattisesti HYTE-toimintamallien arviointiin, jotta uudesta arviointijärjestelmästä ja haku- ja vertailupalvelusta voidaan tehdä suosituksia. Uusi tietojärjestelmä ei ole itsessään vielä tiedolla johtamisen palvelu, vaan se edellyttää sisältöä tiedolla johtamisen tueksi. Suomen mallille parhaiden käytänteiden portaalista on jo kiinnostusta eri maissa, koska vastaavaa ei ole kehitetty aiemmin kansallisesti eikä kansainvälisesti.

Kuvio 1 kuvaa ICT-ratkaisun HYTE-toimintamallien arvioinnille, joka kehitettiin RRP-projektissa.

ICT-ratkaisu HYTE-toimintamallien arvioinnille

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

©Marika Kylänen (2022), HYTE-toimintamallien arviointi / Finnish Best Practice Portal

Kuvio 1 ICT-ratkaisu HYTE-toimintamallien arvioinnille

Tavoitteeseen sisältyi:

1) Arviointijärjestelmän kehitys (Drupal):

- Tieteellisten vertaisarviointien toimittaminen yhteismitallisien arviointikriteerein.
- Toimintamallien edustaja kuvaa näyttöön perustuvan menetelmän yhteismitallisille arviointikriteereille.
- Arvioitsijat tekevät tieteellisen vertaisarvioinnin yhteismitallisien arviointikriteerein.
- Taittaja taittaa arviointiraportin arviointijärjestelmästä saatavilla tiedoilla.
- Arvioinnin toimitus johtaa arviointiprosesseja ja vastaa tuotetun tiedon laadusta.

2) Julkaisusarjan jatkokehitys (Drupal-Julkari):

- Arviointiraportit julkaistaan HYTE-toimintamalli-julkaisusarjassa Julkarissa (ISSN 2737-2936).
- Arviointijärjestelmästä siirtyy tiedot arviointiraportteihin. Arviointiraporteissa julkaistaan kuvaus arvioidusta näyttöön perustuvasta menetelmästä ja tieteellinen vertaisarviointi.

3) Verkkopalvelun kehitys (Drupal):

- Arviointijärjestelmästä siirtyy suoraan tiedot HYTE-toimintamallien arvioinnin verkkopalveluun.

4) Haku- ja vertailupalvelun kehitys (Drupal-Tableau)

- Toimitusjärjestelmästä siirtyy tiedot HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalveluun.
- Vertailu arvioitujen näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta laadullisesti (taulukot), määrällisesti (kuviot) ja karttapalvelussa (kunnat, hyvinvointialueet ja maat).

5) Suositukset (Drupal-Julkari-Tableau)

- Kun sisältöä saadaan lisää palveluun, tulevaisuudessa vaikuttavista näyttöön perustuvista menetelmistä voidaan tehdä suosituksia kunnille, hyvinvointialueille ja ministeriöille.
- Suositukset perustuvat luotettavaan, tieteellisesti vertaisarvioituun tietoon.
- Suosituksia tullaan tekemään ainoastaan niistä näyttöön perustuvista menetelmistä, jotka ovat tieteellisesti vertaisarvioitu HYTE-toimintamallien arvioinnissa.

HYTE-toimintamallien arviointi toteutuu ICT-ratkaisussa vaiheittain, ja kaikille osapuolille läpinäkyvästi (ks. Kuvio 2).

- Vaihe 1: Toimintamallin lähetys arviointiin
- Vaihe 2: Hyväksyntä arviointiin
- Vaihe 3: Toimintamallin kuvaus
- Vaihe 4: Tieteellinen vertaisarviointi
- Vaihe 5: Taitto ja oikoluku
- Vaihe 6: Julkaisu, arkistointi ja viestintä
- Vaihe 7: Toimintamallien haku- ja vertailu

HYTE-toimintamallien arviointiprosessi

Kuva 2 HYTE-toimintamallien arviointiprosessi

Arviointiprosessien vaiheita on tehty manuaalisesti vuodesta 2019 lähtien, sekä pilotoitu arviointiprosessin, -kriteerien ja -perusteiden toimivuutta. Lisäksi toimivuutta on pilotoitu eri aihealueiden näyttöön perustuvilla menetelmillä ja toimintamalleilla. RRP-projektin aikana arviointiprosessille kehitetään Kuvio 1 mukainen tietojärjestelmä.

Koska vastaavaa parhaiden käytänteiden portaalia ei ole kehitetty aiemmin kansallisesti eikä kansainvälisesti, tietojärjestelmä oli kehittävä alusta lähtien itse. Vaatimusmäärittelyitä oli tehty vuodesta 2019 lähtien (mm. arviointiprosessi, -kriteerit, perusteet, arkkitehtuuri) tutkimukseen,

tiedon aukkoihin ja käytännön tarpeisiin perustuen. RRP-projektin aikana kehitetty työ vietiin digitaaliseen muotoon. Uuden, laajan ja monimutkaisen tietojärjestelmän kehittäminen alusta lähtien RRP-projektin aikana ei olisi ollut mahdollista ilman vuosien takaista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ja aikaisempaa osaamista aihealueesta. Uusi digitaalinen HYTE-toimintamallien arvioinnin tiedolla johtamisen palvelu lanseerattiin Innokylän verkkoalustalle 20.11.2025 HYTE-päivän yhteydessä.

1.1.3 Miksi HYTE-toimintamallien arvioinnille lähdettiin kehittämään ICT-ratkaisua RRP-projektissa?

Suomi on jäljessä yli 25 vuotta muista maista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimijana. Suomesta on puuttunut parhaiden käytänteiden portaali hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen. Parhaiden käytänteiden portaaleja alettiin kehittää eri maissa 1990-luvun lopulla (esim. Kanada, Englanti, Hollanti, Italia, Saksa). Niiden kehittämistä tukee YK:n Agenda 2030. Portaalit tuottavat vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta päätöksenteon tueksi. Suomi ei ole jäljessä merkittävästi tällä alueella vain kansainvälisesti.

Lisäksi Suomi on kansallisesti jäljessä yli 25 vuotta hyvinvoinnin terveyden edistämisen arviointi-, vaikuttavuus-, ja suositustoimijana verrattuna lääke-, hoito- ja terveystieteiden arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimintaan. Suomessa on useita terveydenhuollon suositustoimijoita, joita on kehitetty 1990-luvulta lähtien (mm. Duodecim, Fimea, FinCCHTA, Hila, Hotus, Käypä hoito, Palko). Toisin sanoen, kansallisissa arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimijoissa on ollut jo pitkään merkittävä vinouma resursoinnin ja kehityksen suhteen, ja on sitä edelleen. Vaikka tutkimusten mukaan edistävillä ja ennaltaehkäisevillä toimilla voidaan vähentää merkittävästi sosiaali- ja terveystieteiden kustannuksia, tästä huolimatta Suomesta on puuttunut arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimija tältä alueelta.

Merkittävä tiedon aukko kansallisesti ja kansainvälisesti on se, että näyttöön perustuvia menetelmiä ei kuvata ja arvioida yhteismitallisilla kriteereillä. Tästä johtuen parhaiden käytänteiden portaalien ja arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimijoiden tuottama tieto ei ole yhteismitallista eli vertailukelpoista. Toisin sanoen, olemassa olevia digitaalisia ratkaisuja ei ole kehitetty tieteellisesti luotettaviksi ja teorioihin perustuen: näyttöön perustuvien menetelmien yhteismitalliseen a) kuvaamiseen, b) arvioitiin c) julkaisuun ja d) vertailuun, e) suositusten tekemiseen vaikuttavista menetelmistä.

Kansainvälisesti ei ole olemassa myöskään palvelua, jossa voisi vertailla yhteismitallisesti näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta ihmisten ja elinympäristön hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseksi.

Vaikuttavan hyvinvointijohtamisen näkökulmasta tämänkaltaisen palvelun puute on erittäin merkittävä, mikä edistää kustannusvaikuttamattomien tai jopa haitallisten menetelmien rahoitusta ja käyttöönottoa, mikä tuottaa pahimmillaan epäsuotuisia vaikutuksia ihmisille ja elinympäristölle. Tämä puolestaan lisää entisestään sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksia. HYTE-toimintamallien arvioinnin kehittämisessä tartuttiin tähän tiedon aukkoon.

THL:n Edistävä ja ehkäisevä työ- yksikkö lähti kehittämään HYTE-toimintamallien arviointia eli Suomen parhaiden käytänteiden portaalia (Finnish Best Practice Portal in Health Promotion) tutkimukseen ja edellä oleviin tiedon aukkoihin perustuen vuonna 2019. Palvelulle kehitettiin ensin arviointiprosessi, joka perustuu tieteelliseen vertaisarviointiin. Lisäksi kehitettiin yhteismitalliset arviointikriteerit ja -perusteet. Arviointiprosessia ja -kriteerejä on testattu eri aihealueiden näyttöön perustuvilla menetelmillä. Arviointien toimitusta on tehty manuaalisesti (mm. Word, Excel, Yhteistyötilat, Teams). Arviointiraportit on julkaistu HYTE-toimintamalli-julkaisusarjassa Julkarissa. Manuaalinen arviointien toimitus on hidasta ja riskialtista. Suomen parhaiden käytänteiden portaali on puuttunut digitaalinen ratkaisu, koska siihen ei ole ollut rahoitusta. Digitaalisen ratkaisun kehittäminen mahdollistui RRP-projektissa vuosina 2022–2025.

Kansallisesti Suomen parhaiden käytänteiden portaalin kehittämistä edellyttää muun muassa Valtioneuvoston (2021) periaatepäätös ja toimintasuunnitelma Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030: *”THL luo tietopankin, jossa on luokiteltu käytössä olevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen menetelmät niiden vaikuttavuusnäytön perusteella”* (s.39). Verraten Hallitusohjelmassa 20.6.2023 (luku 2.3 s. 28) mainitaan, että *”Otetaan käyttöön yhdenmukaisesti arvioituja, vaikuttavia ja kustannusvaikuttaviksi todettuja menetelmiä”*. Lisäksi kehittämistä edellyttää useat eri lakiperustat (mm. Kuntalaki, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, Liikuntalaki, Terveystenhuoltolaki). Kehittämistä on tukenut myös THL:n pääjohtajan nimeämä kansallinen HYTE-toimintamallien arvioinnin ohjausryhmä (40 henkilöä).

1.1.4 Mikä on RRP-projektin merkittävin lisäarvo kansallisesti ja kansainvälisesti?

RRP-projektin myötä Suomen malli parhaiden käytänteiden portaali on maailman ensimmäinen, jossa voi a) arvioida, b) julkaista ja c) vertailla yhteismitallisesti näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta ja d) tehdä suosituksia rajallisten resurssien kohdentamiseksi kunnille, hyvinvointialueille ja ministeriöille. HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmää ja haku- ja vertailupalvelua voidaan jatkossa hyödyntää näyttöön perustuvien menetelmien tieteellisen vertaisarvioinnin lisäksi myös laajojen hankkeiden ja ohjelmien arviointiin.

RRP-projekti mahdollisti Suomen siirtymisen parhaiden käytänteiden portaalin suunnannäyttäjäksi. Vaikka Suomi on ollut yli 25 vuotta jäljessä eri maista parhaiden käytänteiden portaalin kehittämisessä, niin tästä huolimatta Suomen malli parhaiden käytänteiden portaalista voi tuoda lisäarvoa arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoiminnan kehittämiseksi. HYTE-toimintamallien arviointi mahdollistaa strategisen johtamisen ja tiedolla johtamisen kunnissa, hyvinvointialueilla ja ministeriöissä.

Siinä missä muut parhaiden käytänteiden portaalit ovat kehitetty arkistointipaikoiksi arvioiduille näyttöön perustuvilla menetelmillä, niin Suomen malli on tiedolla johtamisen palvelu. Verraten siinä missä muissa parhaiden käytänteiden portaaaleissa ei ole yhteismitallisia eli vertailukelpoisia näyttöön perustuvien menetelmien kuvauksia ja arviointeja, Suomen mallissa kuvaukset ja arvioinnit ovat yhteismitallisia. Tästä johtuen myös haku- ja vertailupalvelusta, sekä suositusten kautta saatava tieto on yhteismitallista. Suomen mallissa arvioinnin menetelmänä on tieteellinen vertaisarviointi yhteismitallisilla kriteerein.

Merkittävin RRP-projektin lisäarvo on se, että *Suomen mallia ja tietojärjestelmää (mm. arviointiprosessi ja -kriteerit, arviointijärjestelmä ja haku- ja vertailupalvelu) parhaiden käytänteiden portaalista voidaan skaalata tulevaisuudessa eri maihin ja eri aihealueiden menetelmien arviointiin, mikä tuottaa globaalisti julkista arvoa hyvinvointijohtamiseen*. Näin hyöty ei ole pelkästään kansallinen, vaan kansainvälinen.

1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset

Päätuotos: Manuaalisesta arvioinnin toimituksesta siirryttiin digitaaliseen arviointijärjestelmään ja haku- ja vertailupalveluun. Tämä mahdollistaa näyttöön perustuvien menetelmien vertailun laadullisesti (taulukot), määrällisesti (kuviot) ja kartoilla.

Taulukko 1. Projektin saavutetut päätuotokset, linkit tuotoksiin ja tuotosten kuvaukset.

Päätuotos (RRP-rahoitus)	Kuvaus
HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä ja haku- ja vertailupalvelu vuosina 2022–2025 (ks. linkit alla)	Tietojärjestelmä HYTE-toimintamallien arvioinnille: Uusi tiedolla johtamisen palvelu tuottaa yhteismitallista ja vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta päätöksenteon tueksi. Arviointijärjestelmässä toteutetaan yhteismitalliset kuvaukset ja arvioinnit. Menetelmänä on tieteellinen vertaisarviointi yhteismitallisilla

	kriteerein. Haku- ja vertailupalvelu auttaa priorisoimaan mikä näyttöön perustuva menetelmä on vaikuttava, mikä ei ja miksi, sekä kohdistamaan resursseja vaikuttaviin menetelmiin. Kohderyhmänä ovat kunnat, hyvinvointialueet ja ministeriöt. (Rahoittaja, Next GenerationEU)
HYTE-toimintamallien arvioinnin verkkopalvelu	Etusivu (HYTE-toimintamallien arvioinnin esittely)
HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä	Arviointijärjestelmässä on oma osajärjestelmänsä toimintamallien edustajille, tieteellisille vertaisarvioitsijoille ja arvioinnin toimitukselle. Osajärjestelmät ovat riippuvaisia toisistaan. Pääsy tietojärjestelmään/ palveluun edellyttää rekisteröitymistä.
HYTE-toimintamallien julkaisusarja	HYTE-toimintamallien arvioinnin digitaalisesta arviointijärjestelmästä siirtyy tiedot HYTE-toimintamallien julkaisusarjan arviointiraportteihin, jotka julkaistaan Julkarissa.
Arvioidut HYTE-toimintamallit	HYTE-toimintamallien arvioinnin digitaalisesta arviointijärjestelmästä siirtyy tiedot toimintamallien omille verkkosivuille. Verkkosivuilla julkaistaan vain arviointiprosessissa hyväksytyt näyttöön perustuvat menetelmät (tieteellinen vertaisarviointi yhteismitallisien arviointikriteerein).
HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelu	Ohjeet HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelun käyttöön.
Vertailu laadullisesti, määrällisesti ja karttapalvelussa	HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelu: 1) Laadullinen vertailu,

(suora linkki Tableau-palveluun)	2) Määrällinen vertailu ja 3) Vertailu karttapalvelussa. Haku- ja vertailupalvelussa on mahdollista vertailla näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta tiedolla johtamisen tueksi. Palvelussa julkaistaan vain arviointiprosessissa hyväksytyt näyttöön perustuvat menetelmät. Toisin sanoen, haku- ja vertailupalveluun pääsy edellyttää HYTE-toimintamallien arviointia eli tieteellistä vertaisarviointia yhteismitallisien arviointikriteerein.
European Public Health Conference 12.11.2025	Kylänen, Marika (2025). <i>Making best practice portals attractive to policymakers: The launch of the Finnish Best Practice Portal.</i> European Journal of Public Health, Volume 35, Issue Supplement_4, October 2025, ckaf161.166

1.2.1 Saavuttamatta ja kesken jääneet tuotokset ja niiden syyt.

Projektilla ei ole saavuttamatta jääneitä tai kesken jääneitä tuotoksia RRP-projektista. RRP-projektissa valmistui tietojärjestelmän MVP-versio (HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä ja haku- ja vertailupalvelu).

1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset

1.3.1 Kesto ja kustannukset

Vuosille 2022–2025, rahoitus: 1 milj. €, Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF).

1.3.2 Taustaa etenemiseen ja resurssien käyttöön

THL:n Edistävä ja ehkäisevä työ- yksikkö lähti kehittämään HYTE-toimintamallien arviointia eli Suomen parhaiden käytänteiden portaalia tutkimukseen ja tiedon aukkoihin perustuen vuonna 2019. Esimerkkiä ICT-ratkaisulle ja sen kehittämiselle ei ole valmiina kansallisesti tai kansainvälisesti. Tuote ja siihen liittyvä ICT-ratkaisu tuli kehittää alusta lähtien itse.

Suomen malli parhaiden käytänteiden portaalista on maailman ensimmäinen, jossa voi arvioida, julkaista ja vertailla yhteismitallisesti näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta ja tehdä suosituksia rajallisten resurssien kohdentamiseksi. Kehittäminen perustuu HYTE-

toimintamallien arvioinnin projektipäällikön tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. HYTE-toimintamallien arvioinnin pysyvä resurssi on 1 htv.

Vuosina 2019–2022 luotiin teoreettinen viitekehys ja perusta ICT-ratkaisulle. Digitaalisen ratkaisun kehittäminen mahdollistui, kun siihen saatiin RRP-rahoitus vuosille 2022–2025. Uusi digitaalinen ratkaisu lanseerataan palvelulle 20.11.2025 HYTE-päivän yhteydessä.

Vuosina 2022–2024 RRP-projektissa tuotettiin vaatimusmäärittelyjä ja ratkaisuvaihtoehtojen arviointia. Esiselvitystyössä päädyttiin siihen, että ICT-ratkaisu HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmälle ja haku- ja vertailupalvelulle toteutetaan THL:n ICT-yksikön toimesta vuoden 2024 loppuun mennessä.

Keväällä 2024, THL teki päätöksen muutosneuvotteluiden johdosta, että tietojärjestelmä tulee toteuttaa ostopalveluna. Tämä oli riski ICT-ratkaisun toteuttamiselle. Tämän takia RRP-projektin toteutukseen haettiin lisää aikaa vuoden 2025 loppuun, koska ostopalveluna toteuttaminen edellytti kilpailuttamista.

Vaatimusmäärittelyt ICT-ratkaisun toteutuksen suhteen pysyivät samoina, kuten ne oli kehitetty vuodesta 2019 lähtien: Arviointijärjestelmä, arviointiprosessi, arviointikriteerit ja -perusteet, käyttäjäroolit (toimintamallien edustaja, arvioitsija, arvioinnin toimitus, ja haku- ja vertailupalvelun loppukäyttäjät), haku- ja vertailupalvelu, sekä sieltä saatavat suositukset päättäjille.

Keväällä 2024 HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmä ja haku- ja vertailupalvelu päätettiin kehittää Drupal-alustalle Innokylä.fi-verkkopalveluun, koska se oli teknisesti tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Ratkaisussa tunnistettiin synergiahyötyjä myös Innokylä-verkkopalvelun muuhun jatkokehittämiseen.

Syksyllä 2024 valmisteltiin kilpailuttaminen.

Keväällä 2025 kilpailuttamisen voitti Druid Oy, joka on toteuttanut arviointijärjestelmän Drupal-kehityksen vaatimusmäärittelyiden mukaisesti yhdessä HYTE-toimintamallien arvioinnin projektipäällikön kanssa. Druid Oy vastaa tietojärjestelmän teknisestä ylläpidosta myös jatkossa, sen lisäksi että HYTE-toimintamallien arvioinnin projektipäälliköllä on tuoteomistajan tehtäviin kuuluva vastuu tuotteen kehittämisestä.

CGI on vastannut UX/UI-suunnittelusta, palvelumuotoilusta ja käyttäjätestauksista vaatimusmäärittelyiden mukaisesti, yhdessä HYTE-toimintamallien arvioinnin projektipäällikön kanssa.

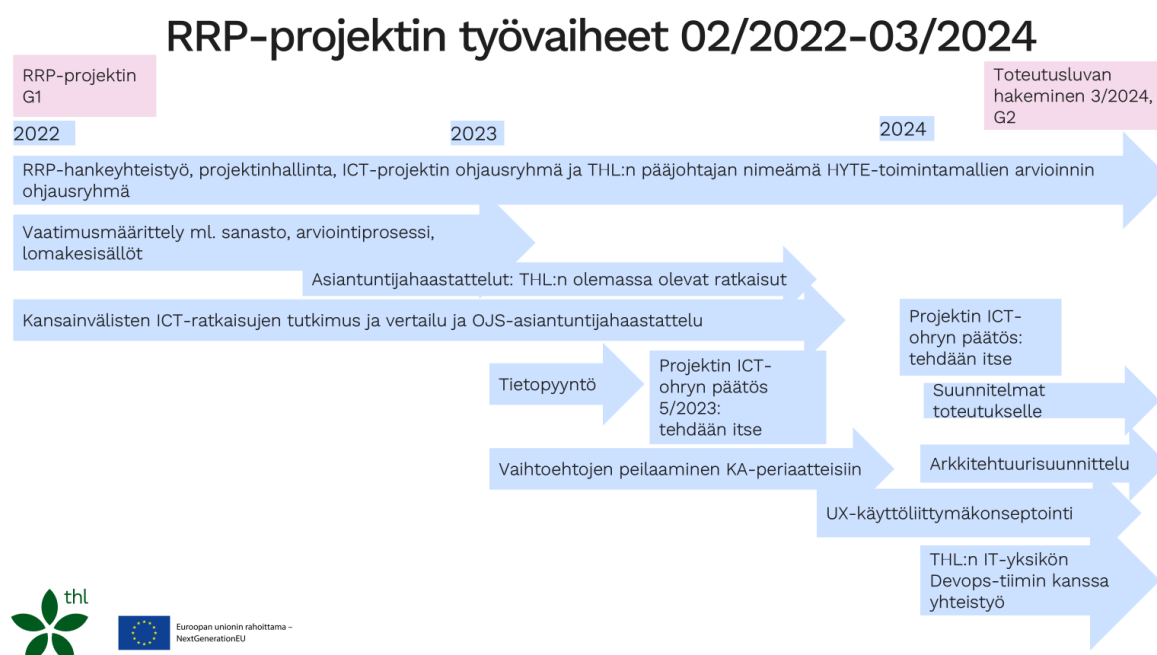
Goforen ICT-projektipäällikkö on vastannut projektin budjettisuunnittelusta, toimittajayhteistyöstä ja tukenut HYTE-toimintamallien arvioinnin projektipäällikköä ICT-ratkaisuun liittyvien tehtävien suunnittelussa ja seurannassa.

2 Projektin dokumentointi

2.1 Projektitiimi

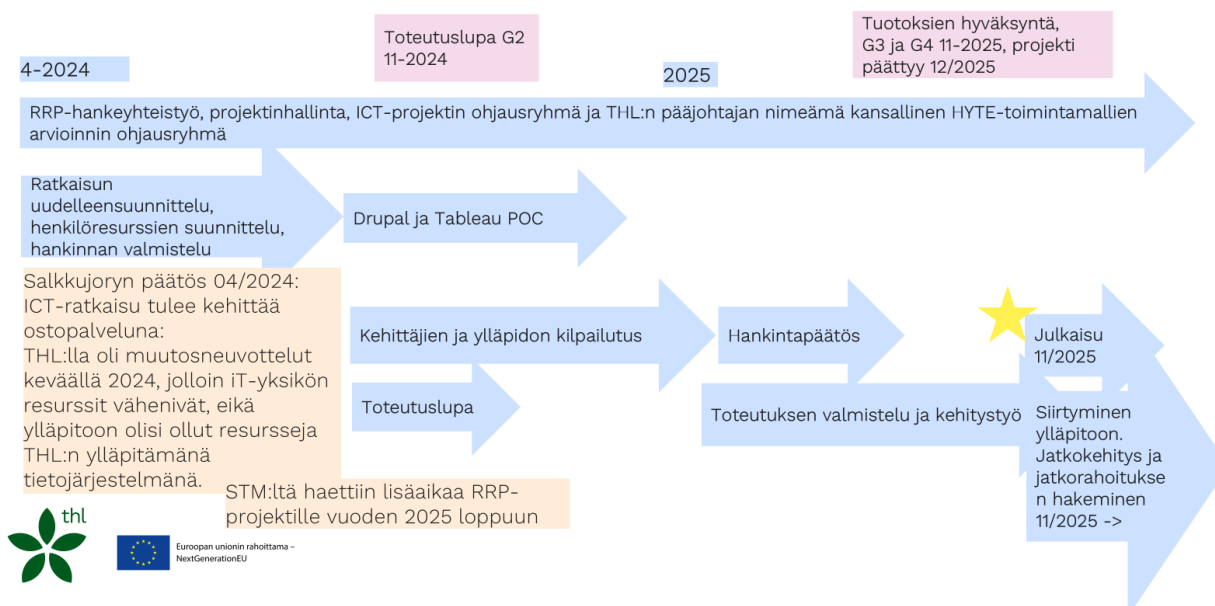
Kylänen, M., Lintunen, J., Kostiainen, E., Hellsten, S., Hämäläinen, M., Kapanen, A., Luoma, A. Myyryläinen, P., Sunnari, O., Vanhala, E. Välimaa, T., Tuomainen, S., Räisänen, J., Rotko, T., Lounamaa, A. (2025). *Finnish Best Practice Portal for Health Promotion (FinBPP)*. The FinBPP was published on 20th November 2025 (ICT-system). Effectiveness of Preventive Work, Finnish Institute for Health and Welfare (THL). <https://www.innokyla.fi/fi/hyte-toimintamallien-arviointi>

2.1.1 Etenemis- ja tuotossuunnitelma

Kuva 1. Projektin työvaiheet tammikuu 2022 – maaliskuu 2024

RRP-projektin työvaiheet 4/2024-12/2025

Kuva 2. Projektin työvaiheet huhtikuu 2024 – joulukuu 2025

2.1.2 Hyväksytyt lopputuotokset

Suomen parhaiden käytänteiden portaali tuottaa yhteismitallista ja vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta tiedolla johtamisen ja vaikuttavuusperusteisen ohjauksen tueksi. Menetelmät edistävät hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, turvallisuutta ja osallisuutta, yhdenvertaisuutta, sekä tukevat sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästä yhteiskunnan kehitystä. Arviointi perustuu tieteelliseen vertasarviointiin, avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti.

RRP-projektin tuloksena on itsenäinen tuote, tietojärjestelmä ja tiedolla johtamisen palvelu, jota voidaan skaalata ja implementoida myös kansainvälisesti. Suomen parhaiden käytänteiden portaalin palvelukonseptiin kuuluu viisi, toisistaan riippuvaa digitaalista osajärjestelmää ja -palvelua:

- 1) HYTE-toimintamallien arvioinnin arviointijärjestelmä
 - Sisältää kolme järjestelmää eri käyttäjäryhmille:
 - Arviointien toimitus (arviointiprosessien johtaminen ja hallinta, ja arviointikriteerien kehitys),
 - Toimintamallien edustajat (näyttöön perustuvien menetelmien kuvaus yhteismitallisille arviointikriteereille) ja
 - Arvioitsijat (tieteellinen vertaisarviointi yhteismitallisille arviointikriteereille).

2) HYTE-toimintamallien arvioinnin julkaisusarja

- HYTE-toimintamalli-julkaisusarja Julkarissa (tieteellinen julkaisusarja, ISSN 2737-2936).
 - Jokainen näyttöön perustuva menetelmä, joka on saanut hyväksynnän tieteellisessä vertaisarvioinnissa, julkaistaan HYTE-toimintamalli-julkaisusarjassa.
 - Arviointiraportti sisältää näyttöön perustuvan menetelmän yhteismitallisen kuvauksen ja tieteellisen vertaisarvioinnin.

3) HYTE-toimintamallien arvioinnin verkkopalvelu

- Tietoa arvioiduista näyttöön perustuvista menetelmistä
- ohjeistukset arviointiin
- haku- ja vertailupalvelu
- suositukset

4) HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelu

- Linkki verkkopalvelusta haku- ja vertailupalveluun
- Arvioidujen näyttöön perustuvien menetelmien yhteismitallinen vaikuttavuuden vertailu (mm. kuviot, taulukot ja kartat).

5) HYTE-toimintamallien arvioinnin suositukset (julkaistaan myöhemmin)

- Koontia ja suosituksia vaikuttavimmista näyttöön perustuvista menetelmistä, joita kannattaa ottaa käyttöön kunnissa ja hyvinvointialueilla hyvinvoinnin, terveyden turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävä kehityksen edistämiseksi.

Toisistaan riippuvuus tarkoittaa sitä, että jos tekee pienen muutoksen arviointijärjestelmässä, sillä on vaikutus eri osajärjestelmiin ja -palveluihin (myös kieliversiot). Pienikin muutos on työläs, kerrannaisvaikutukset ovat suuria ja edellyttävät eri osioiden hallintaa kokonaisuutena.

HYTE-toimintamallien arviointi ja siihen liittyvä tietojärjestelmä julkaistiin 20.11.2025 Innokylän verkkopalvelussa. Innokylä on toimintamallien ja hankkeiden kehittämispaikka. HYTE-toimintamallien arviointi on puolestaan arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimija. Ilman HYTE-toimintamallien arviointia Innokylässä ei olisi luotettavaa ja tieteellisesti vertaisarvioitua arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustietoa näyttöön perustuvista menetelmistä, eikä uutta tiedolla johtamisen palvelua päättäjille ja asiantuntijoille. Tämä on lisäarvo, jonka HYTE-toimintamallien arviointi tuo uutena tiedolla johtamisen palveluna THL:n olemassa olevan verkkopalveluun.

Suomen parhaiden käytänteiden portaalin arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoiminta on sisällöllisesti laajaa. Se kattaa kaikki yhteiskunnan sektorit. Näyttöön perustuvia menetelmiä ei arvioida siis pelkästään sosiaali- ja terveyspalveluiden sisältä, vaan kaikilta yhteiskunnan sektoreilta (mm. asuminen, elintavat, kulttuuri, liikunta, liikenne, luonto, mielenterveyden

edistäminen, päihteet ja riippuvuudet, turvallisuus, ympäristöterveys). Arvioitavia menetelmiä ovat esimerkiksi Arkeen voimaa, Asunto ensin, Finger, Gutsy Go, Hyvinvointilähete, IPC-N, IPS, Omaha-toivalmennus, Onnikka, Pakka, Terveysmetsä, Ystäväpiiri. Laajuudeltaan palvelu kattaa kuntien, hyvinvointialueiden ja eri ministeriöiden tarpeita.

Jatkossa ICT-ratkaisun MVP-toteutusta on perusteltua kehittää, ja sisältöä laajentaa eri aihealueista. Vaikuttavuus syntyy pitkällä aikavälillä siitä, että vaikuttavaksi arvioituja menetelmiä otetaan käyttöön kunnissa ja hyvinvointialueilla. Se edellyttää volyymin lisäämistä arvioiduista näyttöön perustuvista menetelmistä palveluun. Näin hyöty vaikuttavien menetelmien käyttöönotosta saadaan kohdistettua ihmisille ja elinympäristölle.

2.1.3 RRP-projektin riskienhallinta

Projektissa riskienhallinta oli olennainen osa projektinhallintaa. Riskejä dokumentoitiin ja niiden tilaa seurattiin kuukausittain projektisalkku-työkalun avulla. Riskien hallinnan tueksi määritettiin toimenpiteet, joilla pyrittiin vähentämään riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutuksia.

Keskeiset seurattavat riskit liittyivät aikatauluun, budjettiin ja henkilöstön vaihtuvuuteen THL:n muutosneuvotteluiden takia. Näiden riskien toteutumisen todennäköisyys kasvoi erityisesti tilanteessa, joissa projektin ICT-ratkaisu piti suunnitella uudelleen, uuteen tekniseen alustaan. Lisäksi kehitystyön kilpailutuksen lopputulos (hinta toteutukselle) lisäsi epävarmuutta ja oli huomioitava riskienhallinnan suunnittelussa. HYTE-arviointiin liittyvä substanssiosaaminen oli keskitetty projektipäällikölle (=vastuuhenkilö ja tuoteomistaja).

2.1.4 Pysyvän palvelun riskienhallinta

Riskienhallinnan näkökulmasta on tärkeää ymmärtää, että kehitetty tiedolla johtamisen palvelu on merkittävä kansallisesti ja kansainvälisesti. Suomen parhaiden käytänteiden portaalin myötä Suomeen saadaan kauan odotettu tieteellinen palvelu kuntien, hyvinvointialueiden ja ministeriöiden tarpeisiin, joka korjaa kansallista vinoumaa arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimijoissa.

Painopiste siirtyy korjaavien menetelmien vaikuttavuuden arvioinnista nyt myös edistävien ja ennaltaehkäisevien menetelmien vaikuttavuuden arviointiin. Palvelu vahvistaa näyttöön perustuvaa hyvinvointijohtamista, edistää myös sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikuttavuutta.

Siksi on tärkeää, että HYTE-toimintamallien arviointi näkyy tulevaisuudessakin yhtenäisenä palveluna loppukäyttäjille, jotta se voidaan tunnistaa Suomen parhaiden käytänteiden portaalina kansainvälisesti, sekä arviointi-, vaikuttavuus- ja suositustoimijana hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävä kehityksen edistämiseksi kansallisesti.

2.1.5 Raportointi

- Projektin seurantaraportointi löytyy Hankesalkku-työkalusta.
- Projektin pysyvästi tai yli 10 vuotta säilytettävät asiakirjat on arkistoitu THL:n asiantuntijajärjestelmään. Arkistoinnissa on noudatettu THL:n tiedonhallintasuunnitelmaa ja arkistointilinjauksia.

3 Projektin hyödyt suhteessa Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteisiin

Projektin toimenpiteet ja tavoitteiden saavuttaminen suhteessa EU toimeenpanoasiakirjaan kirjattuihin tavoitteisiin

”Vahvistetaan kustannuksia ja kustannusvaikuttavuutta koskevan tiedon hyödyntämistä sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvässä päätöksenteossa, suunnittelussa, ohjauksessa sekä palvelutuotannossa”.

- HYTE-toimintamallien arviointi eli Suomen malli parhaiden käytänteiden portaalista on maailman ensimmäinen, jossa voi a) arvioida, b) julkaista ja c) vertailla yhteismitallisesti näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta ja d) tehdä suosituksia rajallisten resurssien kohdentamiseksi. Palvelu vahvistaa tiedolla johtamista ja vaikuttavuusperusteista ohjausta.
- HYTE-toimintamallien arviointi siirtyy manuaalisesta digitaalseksi RRP-projektin lopputuotoksen myötä, mikä mahdollistaa ko. palvelun ketteryyden ja kustannusvaikuttavuuden lisäämisen. Näin se mahdollistaa, että jatkossa pystytään vastaamaan paremmin päättäjien ja asiantuntijoiden tiedolla johtamisen tarpeisiin kunnissa, hyvinvointialueilla ja ministeriöissä.
- HYTE-toimintamallien arviointi vahvistaa vaikuttavuusperusteista ohjausta hyvinvointijohtamisen ja -talouden tueksi. Kun resursseja kohdennetaan HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelun ja suositusten kautta vaikuttavaan edistävään ja ennaltaehkäisevään toimintaan, se säästää sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia.
- HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelussa voi vertailla tieteellisesti vertaisarvioitujen näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta, mikä tukee tiedolla johtamista ja resurssien kohdentamista vaikuttaviin menetelmiin.

- Kaikki arvioidut näyttöön perustuvat menetelmät edistävät hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, turvallisuutta ja osallisuutta, yhdenvertaisuutta, sekä tukevat sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävää yhteiskunnan kehitystä.
- HYTE-toimintamallien arvioinnin jatkokehittäminen mahdollistaa palvelun integroinnin esimerkiksi HYTE-kertoimeen, eli kannusteet vaikuttavaksi arvioitujen näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoon.
- Lisäarvona on, että Suomen malli parhaiden käytänteiden portaalista (=tuote ja tietojärjestelmä) on skaalattavissa eri maihin, mikä tuottaa jatkossa julkista arvoa hyvinvointijohtamiseen myös globaalisti.

4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet

THL:n Edistävä ja ehkäisevä työ- yksikkö vastaa HYTE-toimintamallien arvioinnin eli Suomen parhaiden käytänteiden portaalin (Finnish Best Practice Portal in Health Promotion) jatkokehittämisestä ja jatkorahoitushauista. Jatkokehittämisen kohteena on rahoituspohjan vahvistaminen pysyvän toiminnan sisällölliseksi laajentamiseksi sekä projektirahoituksen hakeminen ICT-ratkaisun jatkokehittämiselle.

Jatkokehittämisen kohteena on muun muassa

- a) rahoituspohjan vahvistaminen Suomen parhaiden käytänteiden portaalille,
- b) ICT-ratkaisun MVP-version jatkokehittäminen jatkosuunnitelmiin ja käyttäjätestauksiin perustuen (mm. arviointijärjestelmä, verkkopalvelu, haku- ja vertailupalvelu),
- c) sisällön laajentaminen ja kehittäminen (mm. eri aihealueiden arvioinnit näyttöön perustuvista menetelmistä, arvioinnin toimituksen vahvistaminen ns. aihe toimittajilla, palvelun laajentaminen esim. systemaattiset katsaukset ja suositukset),
- d) viestinnän vahvistaminen,
- e) yhteistyön vahvistaminen kansallisten ja kansainvälisten arviointi-, vaikuttavuus-, ja suositustoimijoiden kanssa.
- f) Suomen mallin skaalaaminen parhaiden käytänteiden portaalista muihin maihin julkisen arvon tuottamiseksi.

Jatkorahoitusta Suomen parhaiden käytänteiden portaalin jatkokehittämiselle ei ole vielä haettu.

5 Liitteet: HYTE-toimintamallien arvioinnin ICT-ratkaisusta kuvia

5.1 Arviointijärjestelmä (edellyttää rekisteröintiä)

5.1.1 Arviointien toimitusjärjestelmä

Arvioinnin toimituksen järjestelmän käyttäjiä ovat päätoimittaja, vastuutoimittaja ja aihetoimittajat, sekä taittaja. Arvioinnin toimitus johtaa ja hallinnoi arviointiprosesseja.

The screenshot displays the 'HYTE-testaus hyväksyttäväksi' (HYTE-testing for approval) interface. The main section, 'EVIDENCE BASED PRACTICE STATUS', shows a progress bar with 8 steps: 1. Odottaa hyväksyntää, 2. Hyväksytty, 3. Toimintamallin kuvaus, 4. Vertaisarviointi, 5. Yhteenveto, 6. Taitto ja oikoluku, 7. Julkaisu ja arkistointi, and 8. Haku ja vertailu. The status is 'Ready'. Below this, the 'MESSAGES' section shows a list of messages, including a 'Yhteenvetäjän viesti' (Summary message) and a 'vastaus Erikalle' (Response to Erik). The right sidebar contains sections for 'PHASE' (Status: Ready), 'INSTRUCTIONS', 'DOCUMENTS' (listing draft and published forms), and 'PUBLIC EBP PAGE' (Public EBP page (Julkaistu)).

5.1.2 Toimintamallien edustajien järjestelmä

Toimintamallien edustajat kuvaavat näyttöön perustuvan menetelmän yhteismitallisille arviointikriteereille. Toimintamallien edustajat voivat seurata arviointiprosessin kulkua järjestelmässä.

[InnoVäke palvelut](#)
[Ohjeita käyttäjille](#)
[Aieskustelu](#)

INNO

KYLÄ

[Päätyökalut](#)
[Päätyökalut](#)

[ETUSIVU](#)
[TOIMINTAMALLIT](#)
[KEHITÄ TOIMINTAMALLEJA](#)
[KOKONAISUUDET](#)
[TYÖKALUT](#)

[TOIMINTAMALLI](#)
[KEHITTÄMISEN POLKU](#)
[KEHITTÄJÄT](#)
[HYTE-ARVIOINTI](#)

[f](#)
[v](#)
[u](#)
[m](#)

Organisaatio X

Toimintamalli XYZ - HYTE-arvointi

[← Takaisin toimintamallin sivulle](#)

TOIMINTAMALLIN KUVAUS

1

2

3

4

5

6

7

Toimintamallin lähetys arviointiin

Hyväksyntä arviointiin

Toimintamallin kuvaus

Vertaisarvointi

Taitto ja oikoluku

Julkaisu, arkistointi ja viestintä

Toimintamallien haku ja vertailu

VIESTIT

Ei viestejä.

+ Uusi viesti

ARVIOINNIN VAIHE

Odottaa hyväksyntää arviointiin

OHJEET

Ohjeita toimintamallin kuvauksesta ja arviointiprosessista. Linkit aukeavat uuteen välilehteen.

- HYTE-toimintamallien arvioinnin prosessin kuvaus (InnoKylä)
- Toimintamallin kuvaus -ohje (pdf)
- Julkaistut toimintamallit Julkaisissa

Levinneisyys

↑

Toimintamalli on/ on ollut käytössä seuraavilla alueilla

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

☒ Suomessa
☐ Euroopassa
☐ Euroopan ulkopuolella

Suomessa

Valitse hyvinvointialueet

Ahvenanmaa (2062)

Valitse kunnat

Mariehamn (2235)

Toimintamalli on/ on ollut käytössä Suomessa vuosina

2002 — 2007

Toimintamallia on tutkittu Suomessa vuosina

2008 — 2011

Jos toimintamallin käyttöönottoon ollaan hakemassa rahoitusta Suomessa, minä vuonna, kuka on mahdollinen rahoittaja ja mikä on rahoituksen määrä *

Jos toimintamalli on/ on ollut käytössä Suomessa, tarkempi kuvaus käytön laajuudesta

Onko toimintamalli otettu käyttöön kansallisella-, alue-, kunta-, organisaatio- tai yksikötasolla. Esimerkiksi onko toimintamalli otettu käyttöön koko Helsingin kaupungissa vai jossakin yksittäisessä organisaatiossa, joka sijaitsee Helsingissä.

5.1.3 Arvioitsijoiden järjestelmä

Arvioitsijat tekevät näyttöön perustuvien menetelmien tieteellisen vertaisarvioinnin yhteismitallisten arviointikriteerien ja -perusteiden mukaan. Arvioitsijat voivat seurata arviointiprosessin kulkua järjestelmässä.

purus, ornare sit amet dignissim sed, posuere id nunc. Nulla porta malesuada tempor. Nullam erat elit, feugiat sit amet lobortis efficitur, viverra non eros. Maecenas elementum

PISTEET *

1

Toimintamallin tarve ja merkitys yksilölle, kohderyhmälle ja yhteiskunnalle
Toimintamallin tuoma lisäarvo suhteessa nykyisiin toimintakäytänteisiin tai nykyiseen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käytänteisiin.

"Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum."

Mihin tarve liittyy
Tarpeen määrittely voi liittyä yhteen tai useampaan kohtaan.

- Prevention of health and welfare inequalities, social exclusion and loneliness
- Promotion of equality
- Promotion of fairness

ARVIOI TOIMINTAMALLIN TARPEEN MÄÄRITTELYÄ YKSILÖN, KOHDERYHMÄN JA YHTEISKUNNAN NÄKÖKULMASTA. MITÄ LISÄARVOA TOIMINTAMALLI TUO SUHTEESSA NYKYISEEN TILANTEeseen? *

isl, quis blandit justo commodo id. Ut porta augue ante, et tincidunt massa lobortis vel. Aliquam et faucibus lorem, id iaculis purus. Aliquam tellus purus, ornare sit amet dignissim sed, posuere id nunc. Nulla porta malesuada tempor. Nullam erat elit, feugiat sit amet lobortis efficitur, viverra non eros. Maecenas elementum

PISTEET *

2

ARVIOI TARPEEN MÄÄRITTELYÄ SEURAAVISTA HYTE-NÄKÖKULMISTA *

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Turvallisuuden edistäminen
- Osallisuuden edistäminen
- Yhdenvertaisuuden edistäminen
- Eriarvoisuuden, hyvinvointi- ja terveyserojen, syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäiseminen
- Olemassa olevien HYTE-rakenteiden ja -käytäntöjen hyödyntäminen ja/tai uudistaminen
- Sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä yhteiskunnan kehityksen edistäminen

isl, quis blandit justo commodo id. Ut porta augue ante, et tincidunt massa lobortis vel. Aliquam et faucibus lorem, id iaculis purus. Aliquam tellus purus, ornare sit amet dignissim sed, posuere id nunc. Nulla porta malesuada tempor. Nullam erat elit, feugiat sit amet lobortis efficitur, viverra non eros. Maecenas elementum

5.2 Julkaisusarja (kaikille avoin)

5.2.1 HYTE-toimintamalli-julkaisusarja Julkarissa

HYTE-toimintamalli-julkaisusarja Julkarissa (ISSN 2737-2936). Tiedot arviointijärjestelmästä siirtyy suoraan arviointiraporttiin, ja sieltä Julkariin. Julkaisut ovat identifioitavissa myös kansainvälisesti ISSN-numeron avulla.

STM:n hallinnonalan avoin julkaisuarkisto

[Etusivu](#) / [Haku](#)
Suomeksi På svenska In English Kirjaudu

Haku

[Julkarin haku- ja käyttöohje](#)

Koko Julkari

dc.relation.ispartofseries:"HYTE-toimintamalli"

Hae

[Näytä tarkemmat rajaukset](#)

Viitteet 1-10 / 24

Icehearts

Salasuo, Mikko; Vartiamaäki, Teemu; Mäki-Opas, Tomi; Hasanen, Elina; Turkia, Tiina (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, THL, 2023-11-16)

Icehearts-toiminnan tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä, edistää hyvinvointia ja osallisuutta sekä täydentää yhteiskunnan palveluita. Malli perustuu 12 vuoden mittaiseen kanssakulkijuuteen. Sama kasvattaja ...

Omahoitovalmennus-toiminta

Rautiainen, Laura; Jansson, Anu; Kahilainen, Merja; Koivisto, Sari; Hautsalo, Katja; Granö, Sirpa (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL, 2024-08-29)

Omahoitovalmennus-toiminnan tavoitteena on iäkkäiden ihmisten omahoitotaitojen vahvistuminen ja voimaantuminen muistisairauden varhaisessa vaiheessa, sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen ryhmätoiminnan avulla. ...

SELAA JULKARIA

Julkaisuajat
Tekijät
Nimekkeet
Asiasanat
Sivukartta

AINEISTOJEN TALLENTAJILLE

Kirjaudu sisään
Rekisteröidy tallentajaksi

SILMÄILE

Tekijä
Lindström, Jaana (3)
Ahokoivu, Hanna (2)
Hasanen, Elina (2)
Jagt, Kari (2)
Jansson, Anu (2)
Järvelä, Heli (2)
Laine, Nadja (2)
Lehtimäki, Susanna (2)
Myllymäki, Kati (2)
Mäki, Päivi (2)

5.2.2 Arviointiraportti

Esimerkki arviointiraportista, joka sisältää toimintamallin edustajan tekemän kuvauksen toimintamallista ja yhteenvedon arvioitsijoiden lausunnoista. HYTE-toimintamalli-julkaisusarjan kielet ovat suomi, ruotsi ja englanti. Jokainen arviointi julkaistaan erillisenä pdf-tiedostona thl.fi-sivuilla ja arkistoidaan Julkariin.

5.3 Verkkopalvelu (kaikille avoin)

5.3.1 Tietoa HYTE-toimintamallien arvioinnista

HYTE-toimintamallien arvioinnille tulee oma URL-osoite Innokylän verkkopalveluun, jotta käyttäjät löytävät palvelun ja palvelu voidaan tunnistaa Suomen parhaiden käytänteiden

portaalina kansallisesti ja kansainvälisesti. HYTE-toimintamallien arvioinnin sivuilta löytyy esimerkiksi ohjeistuksia, tietoa arviointiprosessista, julkaisusarjasta, haku- ja vertailupalvelusta ja tulevaisuudessa myös suosituksista. Lisäksi jokaisella arvioidulla näyttöön perustuvalla menetelmällä on oma kuvake HYTE-toimintamallien arvioinnin verkkopalvelussa, mistä pääsee kirjautumaan arvioidun menetelmän verkkosivulle.

5.3.2 Tieteellisesti vertaisarvioitujen menetelmien omat verkkosivut

Jokaiselle arvioidulle näyttöön perustuvalla menetelmällä tulee omat verkkosivut HYTE-toimintamallien arvioinnin verkkopalveluun.

5.4 Haku- ja vertailupalvelu (kaikille avoin)

5.4.1 Etusivu

Haku- ja vertailupalveluun sisältyy tieteellisesti vertaisarvioitujen näyttöön perustuvien menetelmien a) laadullinen vertailu, b) määrällinen vertailu, ja c) vertailu karttapalvelussa (ks. kuva, vihreät palkit).

Tiedot HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalveluun tulee arviointijärjestelmän yhteismitallisista arviointikriteereistä. Arviointijärjestelmässä toimitetaan näyttöön perustuvien menetelmien arviointiprosessit. Palvelusta saa tietoa ainoastaan HYTE-toimintamallien arviointiprosessin läpikäyneistä näyttöön perustuvista menetelmistä, jotka on arvioitu yhteismitallisilla arviointikriteerein ja -perustein.

HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelu

Tervetuloa HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalveluun!

THL:n Hyvinvointia ja terveyttä edistävien (HYTE) toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelu on ensimmäinen maailmassa, jossa voi vertailla yhteisötilastoista näytöön perustuvien menetelmien vaikuttavuutta tiedolla johtamisen tueksi. Menetelmä arvioidaan kaikilla yhteiskunnan sektoreilla. Palvelun kohderyhmiä ovat päättäjät ja asiantuntijat kunnissa, hyvinvointialueilla ja ministeriössä.

Miten arvioituja HYTE-toimintamalleja voi vertailla?

HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalveluun kuuluu:

- Laadullinen vertailu
- Määrällinen vertailu
- Vertailu karttapalvelussa.

Mitä voi vertailla?

Vaikutavuuden vertailua voi tehdä kokonaisarvioinnin mukaan ja osa-alueittain. Kokonaisarviointi tarkoittaa yhteisötilastotietä näytöön perustuvan menetelmän vaikuttavuudesta kolmella eri osa-alueella:

- Vaikutavuuskehju (tavoitteiden suhde tavoiteltavaan muutokseen)
- Implementointi (sovellettavuus käytäntöön)
- Näyttö (tieteellinen, asiantuntija- ja kokemustieto menetelmän vaikuttavuudesta)

Miten käytän haku- ja vertailupalvelua?

- Valitse vertailumenetelmä: laadullinen vertailu, määrällinen vertailu tai karttapalvelu.
- Tee haku: teema, kohderyhmä ja / tai toimintamallin nimi. Esimerkiksi valitse suodattimella aihealueeksi: elintapachjous, jolloin näet siihen liittyvät toimintamallit.
- Vertaile: arvioi kriteereittäin, kokonaisarvioinnin mukaan tai osa-alueittain (vaikutavuuskehju, implementointi ja näyttö).
- Voit ladata vertailun tuloksia pdf-dokumentina tai esimerkiksi taulukkona panamalla "share" näytön oikeasta alareunasta.

Tärkeistä vertailuista yhteismitallisuus eli vertailukelpoisuus:

- Valitse aina vertailtava kohde saman aihealueen sisällä (esim. elintapachjous, ravitsemus), jotta vertailu olisi mahdollisimman yhteismitallista.
- Jos valitset vertailtavat kohteet eri aihealueista, vertailu ei ole koitettavaa, koska vertailukohteet eroavat merkittävästi toisistaan (esim. päihkeisiin liittyvät menetelmät ja ravitsemukseen liittyvät menetelmät).
- Koska palvelu on kehittäjä, arvioituja menetelmiä on löydettäväksi rajallinen määrä. Sisältöä päivitetään palveluun jatkuvasti, kun uusia arvioita hyväksytään julkaisutavaksi.

Onko sinulla sopiva toimintamalli arvioitfin?

Voit ehdottaa näytöön perustuvaa menetelmää arvioitfin ottamalla yhteyttä arvioinnin toimikukseen: hytearviointi@thl.fi. Haku arvioitfin on jalkuva. Arvioidut menetelmät julkaistaan haku- ja vertailupalvelussa arviointiprosessin jälkeen.

Kehitämme HYTE-toimintamallien arvioinnin haku- ja vertailupalvelua käyttäjien tarpeisiin perustuen. Voit lähettää palautetta haku- ja vertailupalvelusta osoitteeseen hytearviointi@thl.fi.

Laadullinen vertailu

Määrällinen vertailu

Vertailu karttapalvelussa

Terveystiedon ja hyvinvoinnin laitos

[Selvitettävien palveluiden](#)

[Tietoa](#)

5.4.2 Laadullinen vertailu

Laadullinen vertailu: Tavoitteena on ymmärtää vertailtavien kohteiden yhtäläisyyksiä ja eroja laadullisesti eli kohteiden ominaisuuksia ja merkityksiä (esim. tavoite, menetelmä, tulos, vaikutus), sen sijaan että keskitytään numeerisiin tietoihin.

Etusivu

Laadullinen vertailu

Määrällinen vertailu

Vertailu karttapalvelussa

Suodattimet

Valitse yksi tai useampi kohderyhmä

☒ Aikuiset
 ☒ Ikääntyneet
 ☒ Nuoret
 ☒ Työssäkäyvät
 ☒ Työttömät

Valitse yksi tai useampi aihealue

☒ Elintavat
 ☐ Eriarvoisuus
 ☐ Hyvinvoinnin ja terveyden edistä...
 ☐ Hyvinvointi- ja terveyserot
 ☐ Kansantautien ehkäisy
 ☐ Liikunta ja urheilu
 ☐ Osallisuus
 ☐ Palvelujärjestelmä ja rakenteet
 ☐ Päihteet ja riippuvuudet
 ☒ Ravitsemus

Valitse 2-3 toimintamallia vertailuun samanaikaisesti

(Multiple values)

Valitse 1-3 arviointikriteeriä vertailuun samanaikaisesti

Tavoite

Valitse 1. arviointikriteeri

Kustannusarvio

Valitse 2. arviointikriteeri

Vaikuttavuus

Valitse 3. arviointikriteeri

Vertaile toimintamalleja

Sulje suodattimet

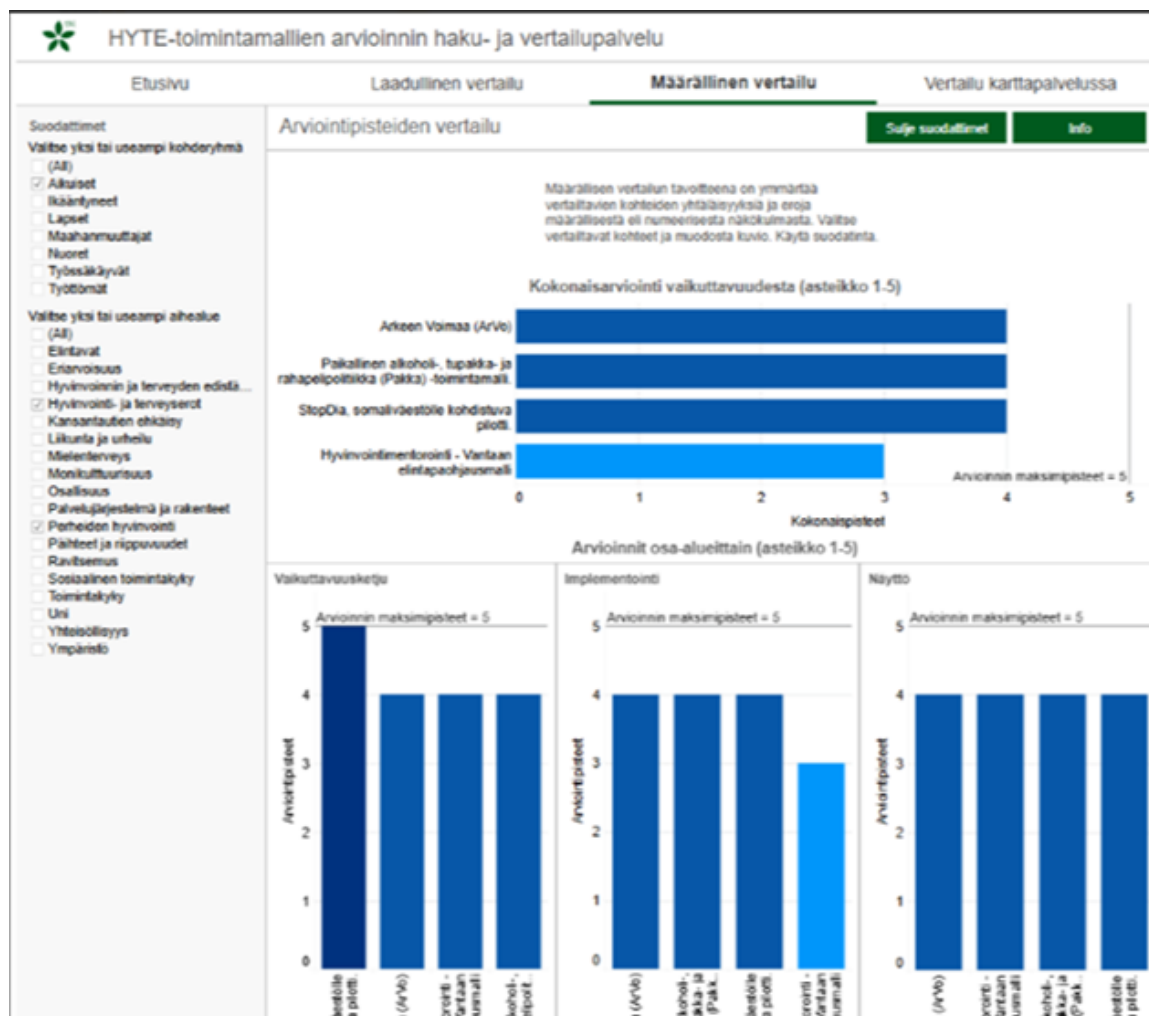
Info

Laadullisen vertailun tavoitteena on ymmärtää vertailtavien kohteiden ominaisuuksia ja merkityksiä (esim. tavoite, menetelmä, tulos, vaikutus), sen sijaan että keskitytään numeerisiin tietoihin. Valitse vertailtavat kohteet ja muodosta taulukko. Käytä suodatinta.

	Tavoite	Vaikuttavuus	Kustannusarvio
Arjen sankarit, ravitsemusterveyden edistämisen ja kuntoutumisen toimintamalli	Työikäisen väestön terveyttä, toiminta- ja työkykyä heikentävät epäterveellinen ruokavalio, liikunnan puute, huonolaatuinen uni, mielenterveysongelmat, tupakointi ja liiallinen alkoholin käyttö. Sosioekonomisten tekijöiden lisäksi sukupuolten välillä on merkittäviä eroja...	Vaikuttavuutta ei ole tutkittu.	250 €/hlö/vuosi sisältäen palveluohjauksen, 6+2 ryhmätapaamista ja ammattilaisten kanssa käytävät keskustelut.
Arkeen Voimaa (ArVo)	Arkeen Voimaa -toimintamalli luotiin Stanfordin yliopistossa 1990-luvulla. Tällöin huomattiin, että arjen haasteista riippumatta kuntalaisilla on samanlaisia oireita, ja että he voivat oppia ottamaan itse vastuuta hyvinvoinnistaan. Itsehoidon työkaluja hyödyntävien terveydentilä kohenee ja terveydenhuoll...	Ryhmäin osallistuneiden terveydenhuollon palveluiden käyttö vähenee ja sairaalassaolojaksot lyhenevät. Merkittävä osa ryhmäläisistä on työttömiä, ja ryhmän myötä voimavarojen lisääntyessä he voivat myös päästä takaisin työelämään osa-aikaisesti tai täyspäiväisesti.	Ryhmätoiminnan kustannus on 222,75 €/hlö (6x2,5 h). Kunnan koosta riippuen ryhmiä järjestetään 1-10 vuodessa. Hyvinvointialueet maksavat hallinnollisen vuosimaksun ja alueelliset käyttökulut.
Hyvinvointimentorit i - Van..	Suomalaisten elintavat ovat heikentyneet ja ylipainoisten osuus on suuri. Vantaa-Keravan alueella ylipainoisia aikuisia on lähes 60 %. Terveyspalveluiden henkilöstöllä ei ole useinkaan riittävästi resursseja elintapaohjaukseen. Vantaan elintapaohjauspalvelu "hyvinvointimento...	Kustannussäästölaskelman perusteella toiminta tuottaa säästöjä terveydenhuoltomenoihin ja tuottavuuskustannuksiin. Pidemmän aikavälin vaikutuksia voidaan arvioida Vantaan pilotteeriyhmiä vasta myöhemmin. Malli perustuu aikaisempaan tutkimusnäyttöön.	62 500 euroa/vuosi/hyvinvointimentori
Hyvinvointivalmentajan tarjo..	Tavoittaa terveytensä kannalta riskiryhmässä olevia kuntalaisia ja tarjota heille matalan kynnyksen elintapaneuvontaa ravitsemukseen, liikkumiseen, unettomuuden lääkkeettömään hoitoon ja nikotiiniuutteiden käytön lopettamiseen.	Vaikuttavuutta ohjauksesta kerätään asiakkaiden alku- ja loppumittautiedoista sekä heidän kirjallisista palautteistaan. Elintapaohjauksella on ollut positiivinen vaikutus mm. asiakkaiden painonhallintaan, sekä tätä kautta kohonneiden kolesterolin- ja verenokerin...	Toimintamallin kustannuksia syntyy palkkamenosta sekä kilometrikorvauksista, kun vastaanottoja tarjotaan koko maakunnan alueella.
Onnikka - digitaalinen elintapaohjaussovell..	Onnikka on älypuhelimille optimoitu terveyskäyttämisen ja elintapojen muutoksen hallintaa tukeva ohjelma, jonka tavoitteena on auttaa ylipainoisia ja lihavia henkilöitä elintapojen muutosprosessissa. Paremmat elintavat...	Vaikuttavuudesta on tieteellistä näyttöä. Vaikuttavuus syntyy elintapojen muutosprosessin kautta. Onnikka-tutkimuksen 5-vuotisseuranta on käynnissä.	Käyttäjakohtainen lisenssimaksu. Kustannukset vaihtelevat käyttäjämäärän mukaisesti.

5.4.3 Määrällinen vertailu

Määrällinen vertailu: Tavoitteena on ymmärtää vertailtavien kohteiden yhtäläisyyksiä ja eroja määrällisestä eli numeerisesta näkökulmasta. Vertailuun voi valita toimintamalleja ja muodostaa niistä kuvion.

5.4.4 Vertailu karttapalvelussa

Karttapalvelu: Tavoitteena on ymmärtää vertailtavien kohteiden yhtäläisyyksiä ja eroja kartalla. Kartat tuovat esiin toimintamallin levinneisyyden, missä toimintamalli on käytössä kansallisesti (kunnat ja hyvinvointialueet) ja kansainvälisesti (eri maat).